

POLSKIE PRAWO BANKOWE

Lesław Góral
Maria Karlikowska
Katarzyna Koperkiewicz-Mordel

Wydanie III

Wydawnictwo Prawnicze

LexisNexis®

Warszawa 2006

SPIS TREŚCI

Rozdział I. BANKI I PRAWO BANKOWE	9
1. Modele prawno-organizacyjne bankowości	9
1.1. Geneza i rozwój instytucji banku	9
1.2. Dwustopniowy model systemu bankowego	11
1.3. Monobank socjalistyczny	17
2. Geneza i przedmiot regulacji prawa bankowego	20
2.1. Geneza i rozwój prawa bankowego	20
2.2. Przedmiot regulacji prawa bankowego	21
3. Źródła polskiego prawa bankowego	23
Literatura uzupełniająca	30
Rozdział II. NARODOWY BANK POLSKI JAKO BANK CENTRALNY	33
1. Organizacja i pozycja prawna Narodowego Banku Polskiego	33
1.1. Organizacja NBP	33
1.2. Pozycja prawna NBP	39
2. Funkcje Narodowego Banku Polskiego	43
2.1. Funkcja emisyjna NBP	43
2.2. NBP jako bank państwa	51
3. Narodowy Bank Polski w Europejskim Systemie Banków Centralnych	55
Literatura uzupełniająca	62
Rozdział III. BANKI KOMERCYJNE	63
1. Pojęcie i rodzaje banków komercyjnych	63
1.1. Pojęcie i status banku komercyjnego	63
1.2. Rodzaje banków komercyjnych	66
2. Tworzenie banków komercyjnych	69
2.1. Ogólne zasady tworzenia banków komercyjnych	69
2.2. Postępowanie przy tworzeniu banku komercyjnego	73
3. Szczególne zasady działania banków komercyjnych	75
3.1. Ograniczenia w obrocie akcjami banku	76
3.2. Szczególne zasady gospodarki finansowej banków	78
3.3. Zrzeszanie się banków	84

4. Prawne instrumenty regulacji sektora banków komercyjnych	86
4.1. Instrumenty sanacji banków komercyjnych	87
4.2. Instrumenty eliminacji banków komercyjnych	92
5. Szczególne zasady tworzenia i działania banków spółdzielczych	100
5.1. Podstawy prawne i zasady działania spółdzielczego sektora bankowego	100
5.2. Banki spółdzielcze	103
5.3. Banki zrzeszające	111
5.4. Inne formy współdziałania banków spółdzielczych	116
6. Bank komercyjny a instytucja kredytowa	117
Literatura uzupełniająca	123

Rozdział IV. CZYNNOŚCI BANKOWE 125

1. Ogólna charakterystyka czynności bankowych	125
1.1. Pojęcie i klasyfikacja czynności bankowych	125
1.2. Charakter prawny czynności bankowych	128
1.3. <i>Outsourcing</i> czynności bankowych	130
2. Szczególne uprawnienia i obowiązki banków komercyjnych	132
2.1. Ogólna charakterystyka szczególnych uprawnień i obowiązków banków komercyjnych	132
2.2. Szczególne uprawnienia banków komercyjnych	133
2.3. Szczególne obowiązki banków komercyjnych	145
3. Prowadzenie rachunków bankowych	158
3.1. Umowa rachunku bankowego i jej elementy	158
3.2. Obowiązki stron umowy rachunku bankowego	166
4. Udzielanie kredytów i pożyczek bankowych	176
4.1. Pojęcie kredytu i pożyczki bankowej	176
4.2. Umowa kredytu bankowego i jej elementy	178
4.3. Publicznoprawne ograniczenia swobody zawierania umów kredytowych przez banki komercyjne	183
4.4. Kredyt konsumencki — wzmianka	189
5. Udzielanie gwarancji bankowych i akredytyw	192
5.1. Gwarancje bankowe	192
5.2. Akredytywa	201
6. Czynności obrotu dewizowego banków	206
6.1. Pojęcie banku dewizowego	206
6.2. Podstawowe instytucje prawa dewizowego	207
6.3. Podstawowe czynności prawa dewizowego banków	211
7. Wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego	227
Literatura uzupełniająca	230

Rozdział V. BANKOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY 233

1. Cel działania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	233
2. Status prawny Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	234
3. Struktura organizacyjna Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	235
4. Obowiązkowy system gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	240
4.1. Zakres podmiotowy systemu gwarantowania depozytów	240
4.2. Zakres przedmiotowy systemu gwarantowania depozytów	245
4.3. Procedura wypłaty środków gwarantowanych	251
5. Udzielanie pomocy bankom objętym systemem gwarantowania	256
5.1. Formy i cel działalności pomocowej BFG	256
5.2. Warunki prawne udzielania pomocy finansowej	257

5.3. Procedura udzielania pomocy finansowej bankom	258
5.4. Prawne formy zabezpieczenia pomocy finansowej BFG	261
5.5. Kontrola udzielonej pomocy finansowej	261
Literatura uzupełniająca	263
Rozdział VI. NADZÓR BANKOWY	265
1. Pojęcie nadzoru	265
2. Cechy konstytutywne nadzoru bankowego	269
3. Charakter prawny nadzoru bankowego	274
4. Podstawowe zasady efektywnego nadzoru bankowego	275
5. Organizacja i zadania nadzoru bankowego	278
5.1. Komisja Nadzoru Bankowego	278
5.2. Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego	279
5.3. Cel działania KNB	282
5.4. Zadania KNB	283
5.5. Zasady stosowania środków nadzoru bankowego	284
5.6. Środki prawne nadzoru bankowego	285
5.7. Nadzór nad oddziałami instytucji kredytowych	287
5.8. Charakter prawny środków nadzoru bankowego	290
5.9. Charakter prawny uchwał i zarządzeń KNB	291
Literatura uzupełniająca	294